

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДО ПРОЕКТНО- ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 373.5.016:331

DOI: 10.32626/2307-4507.2018-24.135-138

Р. М. Білик

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка**e-mail: bilyk.roman@kpnpu.edu.ua*

ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ З ДИСЦИПЛІН БЕЗПЕКОВОГО ЦИКЛУ

У роботі розглядається концептуальні засади професійної підготовки майбутніх учителів технологій з дисциплін професійного та практичного спрямування. Розглянуто професійну підготовку педагога в умовах педагогічної системи закладу вищої освіти як безперервний, цілісний системний педагогічний процес, спрямований на становлення професіоналізму майбутнього педагога. Відображено характеристику системних принципів освіти у вищій школі. Процес навчання на сучасному етапі розвитку вищої освіти – це взаємозв'язана, цілеспрямована, діяльність викладача і студентів, спрямована на формування системи знань, основ наукового світогляду, трудового і етичного виховання, творчої активності, що забезпечують всебічний гармонійний розвиток особистості. Розкрито основні способи мотивації діяльності студентів та особливості формування і розвитку компетентісно-світоглядних професійних якостей майбутнього педагога технологічної освітньої галузі. Доведено, що концепція інтегрованого навчання основ охорони праці та безпеки життєдіяльності: провідна ідея, методологічні підходи, соціально-освітні закономірності, основні принципи і провідні положення є теоретичною основою для формування дидактичної системи підготовки майбутнього учителя технологій.

Ключові слова: компетентність; вчителі технологій; загальнотехнічні дисципліни; професійна підготовка, навчальне середовище; процес підготовки.

Інтенсивний розвиток сучасного суспільства, його майбутнє, значною мірою визначаються його системою освіти та рівнем його інформаційних технологій. Саме це спонукає до потреби у розширенні функцій освіти на сучасному етапі розвитку суспільства, викликає гостру необхідність пошуку нових форм та методів розвитку її організації. Велику роль сьогодні у цьому відіграють інноваційні системи підготовки здобувачів вищої освіти, де викладач закладу вищої освіти (ЗВО) реалізовує виховну, навчальну, навчально-методичну, науково-дослідницьку, духовно-етичну, соціальну, побутову та інші види діяльності. При цьому студент виступає не лише об'єктом цілеспрямованих педагогічних дій, але і суб'єктом свого становлення як гармонійно розвиненої особистості. Однією з головних особливостей педагогічної системи ЗВО є формування в майбутнього фахівця професіоналізму, що можливо лише за наявності викладачів-професіоналів. Л.К. Гребенкіна розглядає професійну підготовку педагога в умовах педагогічної системи ЗВО як безперервний, цілісний системний педагогічний процес, спрямований на становлення професіоналізму майбутнього педагога. У подібній системі взаємодіють всі структурні елементи: суб'єкти, предмети, цілі, засоби, процедури, зовнішні умови і результати. Особливе значення відіграє управлінська підсистема, яка повинна складатися з професіоналів і здійснювати керівництво формуванням професіоналізму майбутніх учителів: реалізацію цілей провідних видів діяльності, введення інновацій, коректування і вдосконалення відносин, розширення взаємодії з середовищем, створення необхідних умов. Функції управління педагогічною системою складні та багатогранні і реалізуються на основі поділу управлінської праці. Вони характеризуються стабільністю дії на об'єкт і суб'єкт управління у процесі досягнення освітньо-виховних цілей і вирішення педагогічних завдань (інформаційне забезпечення системи; цільовизначення; ухвалення управлінського рішення; прогнозуван-

ня і планування результатів; організація діяльності; координація зусиль учасників; регулювання та корекція взаємодії; стимулювання успішної діяльності; аналітична діяльність; облік і контроль результатів). Майбутній фахівець з перших днів перебування у ЗВО повинен усвідомити те, що виховання є однією із функцій суспільства при будь-якій його організації. Воно в найширшому сенсі слова включає як спеціально організовані, так і спонтанні форми впливу під час становлення особистості людини [7].

Блок дисциплін фахової підготовки в педагогічних навчальних закладах повинен бути профілюючим, при цьому значну увагу студентів необхідно звертати на їх майбутню педагогічну професійно-предметну діяльність. На це повинно бути орієнтовано і викладання всіх інших дисциплін, відповідно до профілю спеціальності. Особливості майбутньої педагогічної діяльності необхідно враховувати під час відбору, як змісту матеріалу, так і методів викладання з усіх навчальних дисциплін.

Дидактичні принципи передбачають підготовку фахівців через дидактичну систему, в якій вони виступають в єдності, створюючи певну концепцію. Тому, кожен науковець у сфері дидактики вищої школи вважав за потрібне викласти свою систему принципів навчання. При цьому одні з них намагалися перенести принципи загальної або шкільної дидактики в умови ЗВО з деякими уточненнями і розширеннями в формулюваннях. Так, наприклад, один з перших дослідників навчального процесу у вищій школі С.І. Зіновєв дидактичними принципами вищої школи вважав: зв'язки теорії з практикою, практичного досвіду з наукою; принципи науковості; системності і послідовності в підготовці фахівців; активності, свідомості і самостійності студентів в навчанні; з'єднання індивідуального пошуку знань з освітньою діяльністю в колективі; поєднання абстрактного мислення з наочністю у викладанні; доступності наукових знань; міцності засвоєння знань [7].

Однак під час вибору системних принципів навчання у вищій школі необхідно враховувати особливості навчального процесу цієї групи освітніх закладів. Для них характерно наступне:

- по-перше, в діяльності викладача вищої школи, на відміну від вчителя середньої школи, спостерігається єдність навчального і наукового початку: він навчає і дуже часто виступає активним дослідником у своїй галузі знання;
- по-друге, у вищій школі набагато сильніше, ніж в середній школі, відбувається проникнення ідей професіоналізації у викладанні всіх наук.

У концепцію, яка відображає головні положення нашого дослідження, покладені результати критичного аналізу практики підготовки майбутніх учителів технологій. Провідна ідея полягає в забезпеченні ефективності підготовки майбутніх учителів технологій з основ охорони праці та безпеки життєдіяльності, формуванні у них готовності до безпечної професійної діяльності. Концепція базується на соціально-освітніх закономірностях – єдності процесу викладання і навчання у процесі професійної підготовки; інтегрованій природі формування змісту технічної підготовки майбутнього фахівця технології; залежності ефективності процесу підготовки від змісту, форм, методів, засобів і інших [2].

Концепція базується на наступних освітніх закономірностях:

- обумовленості процесу навчання потребами суспільства;
- єдності процесу викладання й навчання під час професійної підготовки фахівців;
- єдності освіти, виховання і розвитку студентів у процесі їх підготовки;
- залежності ефективності процесу навчання від змісту, форм, методів і засобів навчання;
- формування змісту професійної підготовки майбутніх учителів на інтегрованій основі;
- реалізації світоглядного характеру професійної підготовки майбутніх учителів;
- залежності ефективності підготовки від рівня педагогічної взаємодії викладачів і студентів.

Основні принципи концепції побудовані на тому, що всі сторони професійної підготовки майбутніх учителів обумовлені станом і напрямком розвитку загальної і педагогічної освіти; побудова професійної підготовки майбутніх учителів технологій в педагогічному ЗВО на основі міждисциплінарної інтеграції; інтегрованість підготовки, яка полягає в тому, що змістом трьох дисциплін (ООП, БЖД, ОП в галузі) є різні, однак взаємозв'язані сторони одних і тих самих явищ об'єктивного світу, а також в створенні зв'язків між навчальними дисциплінами; об'єднання в свідомості студентів різних властивостей об'єктів у процесі їхньої навчально-професійної діяльності; взаємообумовленості формування компонентів професійної підготовки майбутніх учителів (змісту, цілей, завдань, форм, методів і засобів навчання).

Концепція професійної підготовки у сфері охорони праці та безпеки життєдіяльності майбутнього вчителя технологій на основі міждисциплінарної інтеграції, відображає основні ідеї системного і синергетичного підходів. Концепція визначає наступні положення:

- головною особливістю професійної педагогічної діяльності вчителя технологій є її міждисциплінарно-інтеграційний характер;
- інтегративність (до понятійних ознак якої відносяться: узагальненість, системність, міждисциплінарність, загальнонауковість) нова якісна характеристика сучасних професійних знань майбутніх учителів та необхідна умова реалізації їхньої ефективної професійної діяльності в сучасних умовах;
- формування цілісної системи професійних знань, сфер і видів педагогічної діяльності майбутніх учителів, інваріантних по відношенню до конкретних сфер навчання,

відбувається у процесі предметної підготовки. Дана інтегративність знань не може бути досягнута природно і мимоволі, її слід цілеспрямовано формувати всією системою підготовки.

Таким чином, розглянута концепція інтегрованого навчання основ охорони праці та безпеки життєдіяльності: провідна ідея, методологічні підходи, соціально-освітні закономірності, основні принципи і провідні положення є теоретичною основою для формування дидактичної системи даного напрямку підготовки майбутнього вчителя технологій.

Сучасна практика передбачає використання як традиційних, так і інноваційних дидактичних систем. Їх суть полягає в перестановці акцентів її складових. Традиційна дидактична система концентрує увагу на змісті, формах, методах організації навчального процесу.

Проте, важливо підкреслити гостру необхідність в організації подібного прогностичного пошуку, який дає змогу передбачити і своєчасно врахувати соціально-економічні, науково-технічні і виробничо-технологічні вимоги до дидактичної системи професійно-предметної підготовки майбутніх учителів у галузі охорони праці та безпеки життєдіяльності, педагогічно інтерпретувати ці вимоги і перекласти їх мовою конкретних методик. Розв'язання проблеми фахової підготовки студентів повинно здійснюватися на науково обгрунтованій основі, це вимагає розгляду ряду частково дидактичних і методичних проблем вивчення методики викладання блоку загальнотехнічних дисциплін зі спеціальності з погляду теоретичних досягнень загальної дидактики і дидактики вищої школи, яка останніми роками істотно просунулася вперед у вивченні багатоаспектних питань вищої професійної освіти. У процесі прогностичного дослідження можливостей забезпечення необхідної якості підготовки випускників педагогічних ЗВО важливо врахувати наступні загальнодидактичні положення і вимоги:

1. Загальнодидактична концепція цілісності навчально-виховного процесу, єдності процесів викладання і навчання, змістовної і процесуальної сторін професійної підготовки вимагає комплексного підходу в обгрунтуванні всіх компонентів навчального плану спеціальності: змісту, цілей, методів, засобів, організаційних форм, які в своїй єдності і взаємозв'язку утворюють систему вищої професійної педагогічної освіти.

2. Розглядаючи проблему взаємовідношення дисциплін фахової підготовки в галузі науки й техніки у процесі обгрунтування цілей, завдань і змісту підготовки, принципово важливо дидактично інтерпретувати і прогностично оцінити такі компоненти науки, які розглядаються під час навчання, як: теорії, правила, постулати, закони і закономірності, поняття і категорії, принципи, методи, ідеї та факти. Незважаючи на складність цього завдання воно обов'язково повинно бути розв'язане на етапі відбору й коректування змісту професійної підготовки, складання навчальних і методичних посібників, підручників, дидактичних засобів.

3. Фахова підготовка майбутніх учителів технологій в своєму змісті повинна відображати загальну інтегровану структуру дисципліни, яка є елементом базового навчального плану загальної середньої освіти (в залежності від предмету, який вони викладатимуть у школі), спрямованою на досягнення цілей навчання, виховання і розвитку учнів. Тому, формуючи зміст підготовки майбутнього вчителя технологій з певної дисципліни, необхідно звертати увагу на формування не лише відповідних інтелектуальних знань, практичних умінь і навиків, а й на розвиток необхідних світоглядних, поведінкових і творчих якостей особистості [1].

Ми цілком погоджуємося з думкою В.Е. Гмурмана, що «зневажливе відношення до теоретичних проблем методичного характеру, заперечення наукової правомірності дидактики і наочних методик» нанесли істотний збиток розвитку педагогічної науки і зміцненню її взаємозв'язку з іншими науками [6].

Теоретична модель будь-якої дидактичної системи відображає дві сторони навчального процесу – викладання і навчання. Її можна інтерпретувати як взаємозв'язок наступних елементів: вчитель як керуюча система (джерело інформації, носій цілей навчання, організатор навчальної дії, контролер процесу навчання); учень як інформуюча система, (суб'єкт навчання, носій інтелектуального потенціалу, здібностей і культури, природжених сил, активний помічник вчителя, організатор саморозвитку); організація спільної навчально-пізнавальної діяльності; керування процесом навчанням і самонавчанням учнів як з боку вчителя, так і з боку органів управління; психолого-педагогічні, навчально-методичні, матеріально-технічні, технологічні, гігієнічні умови навчання.

Сьогодні у ЗВО України відбуваються спроби нового визначення як ролі викладачів так і ролі студентів, та процеси їх взаємодії в ході освітнього процесу. Ця проблема особливо актуальна для майбутніх учителів у процесі професійної діяльності з урахуванням можливості виникнення небезпечних і надзвичайних ситуацій різного характеру.

Понад сім десятиліть система освіти в Україні була спрямована виключно на передачу знань, умінь і навиків. Природно цю систему необхідно змінити так, щоб головним і для учнів, і для педагогів стала внутрішня мотивація. Для студентів головними чинниками мотивації повинні стати прагнення до знань у сфері безпеки життєдіяльності і охорони праці, та можливості самореалізації під час вивчення даних курсів. Завдання полягає в тому, щоб допомогти студентам подолати розрив між тим, що вони знають про створення безпечних умов в повсякденному житті і тим, що вони хочуть знати, задовольняти їхню пізнавальну діяльність.

На початковому етапі роботи з студентами, необхідно стимулювати їх самовдосконалення і самореалізацію у сфері безпеки життєдіяльності та охорони праці, розвивати здібності і формувати у студентів безпечне мислення, тобто сформувані у них загальну культуру безпеки. Під час підготовки вчителів у сфері БЖД необхідно розробляти такі види навчання, за допомогою яких вони набувають нових умінь і навиків, а не тільки здібності до виконання завдань. Процес розвитку передбачає співпрацю між всіма учасниками навчально-виховного процесу. Надзвичайно важливо, щоб викладач був зацікавлений в отриманні від студентів розумного запитання або висловлення власної думки, ніж «правильної» відповіді, вислуховував відповідь або думку не для того, щоб оцінити його з погляду «вірно» або «невірно», а для розуміння логіки і правильності його аргументів. Навчання у сфері БЖД та ОП повинно бути зорієнтоване на розвиток у студентів критичного мислення, яке передбачає: що нічого не можна приймати на віру, що кожен студент, незважаючи на авторитет, виробляє свою власну думку в контексті навчальної програми з курсу «БЖД» та «ОП», що дозволить сформувати в них поглиблені знання у даній галузі. Критичне мислення – це здатність ставити нові питання, виробляти різноманітні підкріплюючі аргументи, ухвалювати незалежні, продумані рішення. Процес навчання значених дисциплін складається з декількох важливих складових. Перша з них – це оцінка готовності студентів і відповідне коректування викладання. Необхідно оцінити попередній досвід учнів, а для цього попередньо отримані знання у сфері БЖД повинні бути «прозорими», використання наявного життєвого досвіду під час дискусій, лабораторно-практичних занять і поза аудиторних заходів. Провівши оцінку готовності студентів до вивчення нового матеріалу, необхідно привести у відповідність з нею навчальні матеріали, форми і методи навчання. Оцінку, так званих залишкових знань, можна здійснювати за допомогою опитування [5].

Формуванню особи безпечної типу також сприяє чітка організація позааудиторних занять із студентами (наприклад: практичні заняття в напрямку «Школа безпеки»). Вона навчає студентів раціонально використовувати свій навчальний час, сучасну підготовку до професійної діяльності, раціональне

поєднання навчання й відпочинку, економії власної енергії. В результаті чого студент може ефективно організувати свою самостійну підготовку у сфері безпеки життєдіяльності.

Провівши аналіз науково-теоретичних джерел ми виділили наступні способи мотивації діяльності студентів:

- чітка постановка мети підготовки студентів у сфері БЖД та ОП;
- уявлення про час, способи та об'єм виконуваної роботи;
- допомога в діяльності студента, приділення уваги до його роботи, що підкреслює значення його діяльності, її необхідність і корисність;
- опора на позитивні якості у студентів, що дає змогу підвищити його впевненість в досягненні результатів;
- створення ситуації успіху;
- його самостійність;
- постійна рефлексія – усвідомлення значущості своєї діяльності для себе і соціального оточення, поєднання оцінки і самооцінки;
- перспектива особистого зростання, особистий інтерес: студент отримує нові знання, уміння й навички, в результаті чого підвищується його соціальний статус у студентському колективі і в суспільстві в цілому;
- створення ситуації, яка спонукає майбутніх учителів до діяльності, та яка викликає в них позитивні емоції;
- включення всіх студентів в активну діяльність, поєднання індивідуальної і групової роботи, взаємодопомога;
- доступність навчально-пізнавального матеріалу;
- гуманна система взаємин: викладач – студент, студент – студент, при поєднанні вимогливості і пошани до особи, позитивних емоцій в спілкуванні [4].

Процес навчання на сучасному етапі розвитку вищої освіти – це взаємозв'язана, цілеспрямована, діяльність викладача і студентів, спрямована на формування системи знань, основ наукового світогляду, трудового і етичного виховання, творчої активності, що забезпечують всебічний гармонійний розвиток особистості [3].

Навчання в цьому розумінні виступає як діяльність, а процес навчання як зміна станів системи діяльності, що створюється самими людьми. Так Н.В. Кузьміна вважає, що процес навчання є цілеспрямованою системою, під якою розуміється «безліч взаємозв'язаних елементів (компонентів), які створюють стійку єдність і цілісність та володіють інтегрованими властивостями і закономірностями» [6].

Фундаментальна наукова освіта, активна життєва позиція, високий професійний рівень, багатий внутрішній духовний світ – такі вимоги сучасного суспільства, реалізація яких визначає розвиток змісту, організації, форм і методів навчання та виховання у вищих педагогічних закладах в подальшій перспективі. Це зумовлює новий перегляд, коректування і вдосконалення навчальних планів, програм, підручників, всієї навчально-виховної системи. І як результат цього – перегляд системи освіти, особливо змісту, форм і методів підготовки педагогічних кадрів.

Список використаних джерел:

1. Атаманчук П.С. Важные предпосылки компетентностного становления будущего педагога / П.С. Атаманчук, В.П. Атаманчук, Р.М. Білик // «Issues of upbringing and teaching in the context of modern conditions of objective complication of the person's social adaptation processes». Peer-reviewed materials digest (collective monograph) published following the results of the CXXXVIII International Research and Practice Conference and I stage of the Championship in Psychology and Educational sciences (London, February 9 – February 15, 2017). – London : IASHE, 2017. – P. 11-16.
2. Атаманчук П.С. Компетентность специалиста-педагога как мера качества его образования / П.С. Атаманчук, В.П. Атаманчук, Р.М. Білик, О.М. Николаев, М.О. Роздобудько, О.М. Семерня // Peer-reviewed materials digest (collective monograph) published following the results of the CIII International Research and II stage of the Championship in

- Psychology and Educational sciences [“Functions of upbringing and education in conditions of the accelerated socialization of the personality in the modern society”], (London, 18-2015 June, 2015), / International Academy of Science and Higher Education. – London : IASHE, 2015. – P. 31-34.
3. Бабанский Ю.К. Педагогика : учеб. пособие для студентов пед. ин-тов. – 2-е изд. / Ю.К. Бабанский. – М. : Просвещение, 1988. – 479 с.
 4. Білик Р.М. Психолого-педагогічні особливості підготовки учнівської молоді до професійного самовизначення на уроках трудового навчання / Р.М. Білик, О.П. Панчук // Трудова підготовка в рідній школі : науково-метод. журнал. – № 2. – 2014. – С. 44-47.
 5. Білик Р.М. Реалізація інтегрованих процесів у системі професійної підготовки вчителів технологій / Р.М. Білик // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П.С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. – Вип. 20: Управління якістю підготовки майбутнього вчителя фізико-технологічного профілю. – С. 156-158.
 6. Кузьмина Н.В. Психологическая структура деятельности учителя / Н.В. Кузьмина, Н.В. Кухарев. – Гомель : Изд-во Гомел. ун-та, 1976. – 56 с.
 7. Пискунов А.И. Педагогическое образование: концепция, содержание, структура / А.И. Пискунов // Педагогика. – 2001. – № 3. – С. 41-47.

Р. М. Билык

*Каменец-Подольский национальный университет
имени Ивана Огиенко*

ОБ ОСОБЕННОСТЯХ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ С ДИСЦИПЛИН О БЕЗОПАСНОСТИ

В работе рассматриваются концептуальные основы профессиональной подготовки будущих учителей технологий с дисциплин профессионального и практического направления. Рассмотрена профессиональная подготовка педагога в условиях педагогической системы учреждения высшего образования как непрерывный, целостный системный педагогический процесс, направленный на формирование профессионализма будущего педагога. Отражено характеристику системных принципов образования в высшей школе. Процесс обучения на современном этапе развития высшего образования – это взаимосвязанная, целеустремленная, деятельность преподавателя и студентов, направленная на фор-

мирование системы знаний, основ научного мировоззрения, трудового и нравственного воспитания, творческой активности, обеспечивающих всестороннее гармоничное развитие личности. Раскрыты основные способы мотивации деятельности студентов и особенности формирования и развития компетентно-мировоззренческих профессиональных качеств будущего педагога технологической отрасли. Доказано, что концепция интегрированного обучения основ охраны труда и безопасности жизнедеятельности: ведущая идея, методологические подходы, социально-образовательные закономерности, основные принципы и ведущие положения является теоретической основой для формирования дидактической системы подготовки будущего учителя технологий.

Ключевые слова: компетентность; учителя технологии; общетехнические дисциплины; профессиональная подготовка; учебная среда; процесс подготовки.

R. M. Bilyk

Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University

ABOUT FEATURES OF PREPARATION OF FUTURE TECHNOLOGICAL PROFESSIONALS FROM THE SECURITY CYCLE DISCIPLINES

The paper considers conceptual principles of professional training of future technology teachers from the disciplines of professional and practical direction. The professional training of the teacher in the conditions of the pedagogical system institution of higher education is considered as a continuous, holistic system pedagogical process aimed at developing the professionalism of the future teacher. A feature of the systemic principles of education in a high school is shown. The process of studying at the present stage of the development of higher education is an interconnected, purposeful, activity of the teacher and students, aimed at forming a system of knowledge, the bases of the scientific worldview, labor and ethical education, creative activity, providing a comprehensive harmonious development of the individual. The main methods of motivation of students' activity and features of formation and development of competence-ideological professional qualities of the future teacher of the technological educational branch are revealed. The concept of integrated study of the bases of labor protection and safety of life is proved. The leading idea, methodological approaches, social-educational regularities, basic principles and leading positions are the theoretical basis for the formation of the didactic system of training of the future teacher of technologies.

Key words: competence, teachers, technology, general technical discipline, training, learning environment, the process of preparation.

Отримано: 28.08.2018

УДК 373.5.016:008

DOI: 10.32626/2307-4507.2018-24.138-141

М. М. Близнюк

*Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
e-mail: regcentr@online.ua*

ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ДО ПИТАННЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується зміною її концептуальних засад та утвердженням замість застарілого «знаннєвого» підходу нового, особистісно орієнтованого, за якого у центр освітньої системи ставиться не накопичення людиною якомога більшого обсягу різноманітних знань, а саме забезпечення основ художньо-проектної діяльності під час навчання майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва.

Ключові слова: художньо-проектна діяльність, навчання, декоративно-прикладне мистецтво, дизайн-освіта.

Зміни, що відбуваються в сучасному світі, зачіпають усі сфери життя суспільства, в тому числі і сферу освіти. Вони перш за все продиктовані вимогою підвищення якості підготовки студентів до здійснення професійної діяльності в сучасних умовах і необхідністю вдосконалення підготовки студентів, які обрали професії, пов'язані із здійсненням художньо-проектної діяльності, у межах вищої школи.

Проблема відносин традиційної художньої творчості та художньо-проектної діяльності, а саме дизайну, стала особливо актуальною всередині та другій половині ХХ ст.

Перше рішення цієї проблеми зводилося до визначення: «дизайн – не мистецтво» (Д. Глоаг, 1946). Друге: «дизайн це абстрактне мистецтво» (Г. Рід, 1954). Третє, компромісне рішення: «дизайн містить елементи художнього мислення, але повністю йому не тотожний» (Т. Мальдонадо, 1964). Ще одну позицію сформульовано так: «дизайн не дорівнює традиційним мистецтвам, але й не є ні великим, ні меншим», інакше кажучи, дизайн і художня творчість є оригінальні феномени духовної культури (Б. Блемінк, 2004). При цьому, що характерно, більшість зарубіжних і вітчизняних дослідни-